

časopis

ZEMĚDĚLSKÁ PÔDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

10
ČERVEN 2016
78. ROČNÍK

**PŘED 80 LETY VYŠLO PRVNÍ ČÍSLO
ČASOPISU ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA**

PŘÍLEŽITOSTI PRO BRITSKÉ FARMÁŘE
V ČESKÉ REPUBLICCE

MLADÝ EKO FARMÁŘ

INSTITUT CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
MENDELU SLAVÍ 10. VÝROČÍ

ŘEPKA V ČERVENÉM ÚJEZDĚ

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

Obsah

Contents

	Před 80 lety vyšlo první číslo časopisu Zemědělská škola Unifikace názvů rostlin se zřetelem na zemědělské vyučování	3
	Vysokoškolský ústav Institut celoživotního vzdělávání MENDELU slaví 10. výročí	4
	Mezioborový přístup ve vzdělání pro zemědělské a příbuzné obory	6
	Příležitosti pro britské farmáře v České republice Po přistoupení České republiky do EU by mohli mít britští farmáři zájem tam hospodařit	10
	Stadice 2016 – setkání zemědělců u pomníku Přemysla Oráče	11
	Počet zájemců o studium zemědělských oborů klesá Školy o ně bojují pomocí praxí v zahraničí	12
	Mladý ekofarmář	13
	Děčínská kotva mistrovství floristů ČR již po pětadvacáté	14
	Soutěž středních zemědělských škol s ekologickou tematikou ZEMĚDĚLEC – KRAJINÁŘ	17
	Řepka v Červeném Újezdě	18
	Výstavy a veletrhy červenec-srpen-září 2016	19
	Věda pro zemi – soutěž pro studenty a absolventy vysokých škol Píšete bakalářskou, diplomovou, nebo doktorskou práci?	21
	Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás XV. část	22
	Celoroční obsah	28
	80 years ago the first issue of the magazine School of Agriculture Unification names of plants with respect to agricultural teaching	3
	University Institute of Lifelong Learning Institute MENDELU celebrates 10th Anniversary	4
	Interdisciplinary approach in education for agricultural and related disciplines	6
	Opportunities for UK farmers in the Czech republic Following the accession of the Czech Republic to the EU, UK farmers might be interested in farming there	10
	Stadice 2016 - meeting farmers at the monument of Přemysl the Ploughman	11
	Number of applicants for study agricultural disciplines decreases Schools are fighting for them through practice abroad	12
	Young organic farmers	13
	Anchor from Děčín 45. Florists Championship Czech Republic	14
	Competition agricultural secondary schools on environmental issues Farmer – landscapist	17
	Canola in the Red Újezd	18
	Exhibitions and trade fairs July-August-September 2016	19
	Science for the country – a competition for students and graduates Are you writing a bachelor's, master's or doctoral thesis?	21
	Notes from the road to top agricultural scientific institution in the country Part XV	22
	Yearlong contents	28

Časopis vychází jednou za měsíc podle školního roku; číslo 10, ročník 78, vyšlo v červnu 2016

Časopis vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Mánesova 1453/75, 120 00 Praha 2, tel.: +420 222 000 381, e-mail: sladek.pavel@uzei.cz
spolupracuje s Agroinstitútem Nitra, štátny podnik, Akademická 4, 949 01 Nitra, tel.: +421 377 721 802, e-mail: Zuzana.Horvathova@agroinstitut.sk
www.zemedelskaskola.cz

Před 80 lety vyšlo první číslo časopisu Zemědělská škola

Osmdesát let je i v životě časopisu významná doba. Přestože časopis Zemědělská škola nebyl nejstarším časopisem, který se zemědělským školstvím zabýval, je ale určitě časopisem nejdéle vycházejícím. S historií zemědělského pedagogického tisku jsme Vás stručně seznámili v letošním dubnovém čísle, v květnovém jsme Vám předložili článek z roku 1936, který se věnoval „jednotné správě zemědělského školství“ a letošní vzpomínkový školní rok uzavíráme neméně zajímavým příspěvkem z odborné terminologie rostlin. Jistě i článek z březnového vydání časopisu před 80 lety Vás v současné době zaujme.

Osmdesát let je i v životě časopisu významná doba. Přestože časopis Zemědělská škola nebyl nejstarším časopisem, který se zemědělským školstvím zabýval, je ale určitě časopisem nejdéle vycházejícím. S historií zemědělského pedagogického tisku jsme Vás stručně seznámili v letošním dubnovém čísle, v květnovém jsme Vám předložili článek z roku 1936, který se věnoval „jednotné správě zemědělského školství“ a letošní vzpomínkový školní rok uzavíráme neméně zajímavým příspěvkem z odborné terminologie rostlin. Jistě i článek z březnového vydání časopisu před 80 lety Vás v současné době zaujme.

Unifikace názvů rostlin se zřetelem na zemědělské vyučování.

Ing. Dr. Václav K o s í k, Polná.

V boji proti plevelům nejsme dosud tak daleko, jak by bylo závodní, ač již po celé generacemi jest jim vyhlášen nejtuzší boj. Příčiny jsou rozmanité – nevědění, neznalost prostředků boje, mnohdy nevhodný způsob obdělávání půdy, nejednotnost zákroků, které v praxi brzdí uvědomělé jednotlivce, neboť nemohou se ubránit invazi plevelů ze sousedova zapleveleného pole.

Veškerá snaha odborného tisku mnohdy však naráží nejen na neznalost plevelů, ale též na neznalost správných názvů jednotlivých druhů. Nacházíme kraje i zemědělsky vysoce vyspělé, kde všeobecně používané názvy v literatuře jsou neznámé a tudíž i osvědčené metody pracovní v boji proti plevelům narážejí na překážky daleko složitější, než by se zdálo na první pohled.

Proto jest úkolem zemědělských škol dbáti toho, aby se vžitý název správný a při tom ovšem též zachytily názvy krajové, jichž by mohla využít literatura.

Jako příklad uvádím případ z Poděbradska, kde jsem byl žádán zájemci, abych jim sdělil nějaký prostředek, jak vyhubiti z pole vrupec. Předem bylo jim dobře známo, jak postupovati proti ohnici

a hořčice, o čemž též četli nejednou v odborném tisku, ale proti vrupci, jak říkají ohnici, neznali prostředků. Nevěděli totiž, že vrupec a ohnice (*Raphanus raphanistrum*) jest touž rostlinou. Hořčici jako všude jinde říkají ohnice. Není to příklad jediný – případů je daleko více.

Jako další příklad poslouží příklad z Polenska. Přišel žák, již značně zkušený hospodář, 28letý, s dotazem, jak z jetele odstranit popřítka. Nevěděl jsem sám, co touto popřítkou myslí, ač se mi snažil vypočítati ji seč mohl. Neuměl jsem si učiniti správný obrázek tím spíše, že když jsem mu řekl, že to bude asi povázka, kokotice, ujistil mne, že to povázka není – znal ji z literatury. Proto jsem mu ukázal řadu obrázků z Dominova „Rostlinstva naší domoviny“, a tu konečně ukázal na opletku – rdesno svačcovité (*Polygonum convolvulus*), že ono jest plevelům, který měl v jeteli. Nemohl jsem tomu uvěřiti a po bližším zkoumání a dotazování jsem zvěděl, že popřítkou zde přece nazývají kokotici. Z toho je patrné, že žáci a hospodáři i sčetlí a zkušení zvyklí na domácí, krajové názvy, nemají si spojití tento krajový název s názvem odborným.

Z těchto příkladů je patrné, jakou měrou v boji proti plevelům staví se v cestu nejednotnost názvosloví jednotlivých druhů běžně rozšířených plevelů. Tímto si také můžeme vysvětliti, proč v mnohých krajích veškerá práce a snaha výzkumných ústavů i hospodářských škol se setkává s malým porozuměním – neboť právě bojovati proti ohnici – oni na poli ohnici nemají – oni mají vrupec. Je to tím, že zřídka se v odborných časopisech a člancích objeví názvy krajové, běžné výkonnému zemědělci, který však není obeznámen s názvy v literatuře užívanými.

Mnohé názvy krajové zůstávají stále neznámými, neboť nemůžeme je někdy porovnat s názvy běžnými v teorii. Málokdy přinese totiž hospodář současně rostlinu, aby se otázka rozjasnila. Chce poradu, ale název, kterého pro rostlinu užívá, není běžný.

Tak v našich krajích se užívá názvu otáčka pro kokotici (snadno se tento název zamění s opletkou (*Rdesno svačcovité* – *Polygonum*

convolvulus), ač v krajích jiných správněji otáčkou nazývají opletku – rdesno svačkovité. Podobné je to s názvy myší ouška neb jazýček pro jitrocel (*Plantago lanceolata*), čumbrk nebo čumbrt pro lopuch (*Lappa tomentosa*), hruštička pro rdesno svačkovité (*Polygonum convolvulus*), oříška pro hrachor hlíznatý (*Lathyrus tuberosus*), líčko pro podběl (*Tusilago farfara*), záružel pro květel (*Linaria vulgaris*), slak pro svačec (*Convolvulus arvensis*), černé koření pro kostival (*Symphytum tuberosum*), pukavec pro vlčí mák (*Papaver argemone*) a pod.

Uvádím názvy, které jsou všeobecně vžity na Poděbradsku a Polensku – nejsou to tedy názvy náhodné. Proto je důležité seznámit se vždy s krajovými názvy příslušné oblasti, neboť se tím předejde celá řada nedorozumění. Z uvedeného vyplývá, ač obecná i měšťanská škola, stejně jako všechny hospodářské školy užívají stejné nomenklatury v učebnicích i ve výkladech, nedospěly namnoze k tomu, aby se vžily názvy správné, neboť nešlo pravděpodobně vždy pojednání ruku v ruce s demonstrací živé rostliny a tím v praxi se udržely názvy krajové – nejednotné.

Nejsou to však pouze plevely, které se vyznačují touto nejednotností v názvosloví – jsou to i rostliny kulturní. Tak na Královéměstecku se všeobecně používá názvu travička pro vojtěšku (*Medicago sativa*), na Českomoravské vysočině řepa pro tuřín a burka pro krmnou řepu. Lze považovati v těchto případech za jisté, že hospodáři správné názvy pro tyto plodiny znají, ale používají ze zvyku místních názvů, ač není řídké, že nelze se dohovoreti o pěstování řepy, když hospodář zná pouze řepu-tuřín a krmná řepa jest mu pouze burkou.

Trávy se rovněž vyznačují značnou nejednotností; již bojínka je v určitých krajích znám pouze pod názvem timotka nebo timotovka, kostřavy jako mrvky, lesknice jako chrastice, ovsík vyvýšený jako metlice (marně potom učiti, že metlice je travou nevhodnou), psárka jako liščí ocas (v krajích zněmělých).

Též v jetelech je řada krajových názvů: jetel plazivý – j. ovčí nebo plaňák ovčí, jetel červený víceletý – štajerák, jetel švédský – alsyk neb j. medový, inkarnát – letník, komonice – kamenáč, štírovník – luštěnec, úročník – bolhoj nebo skalák, vičenec – kopišník a pod.

Z ostatních rostlin plevelných i neplevelných značnou měrou jsou v užívání tyto názvy: pro bedrník – lomikámen neb třebník, benedykt – zaječí oko neb čubet, mařinku nazývají božec, vstavač – kukačky, mateřídoušku – chodec, chřest hromostřel, kozlík – odoleno, sporýš – vrbina, třezalka – čarovník, květel – rozrazil, jitrocel – psí jazýček neb ranocel, ptačinec obecný – honza, dřšťál – dráč nebo vančar, kontryhel – hvězdoš neb rosička neb husí nožka, kuklík lékařský – řebíček kravský, jilek mámivý – opilec, chrpu – sinokvět neb modrák, kamejku – planý čaj, oměj šalounek – mordovník, rdesno hadí kořen – hadovec (snadno zaměnitelné s hadincem), ocún – zimovit, vlaštovičník – bradavičník, toten – mateří líčko, popenec – záduška, rdesno ptačí – truskavec neb oupor, kyprej – krvavnice, bolehlav – svinská veš, celer – apich neb miřík, brutnák – burák, borůvky – haterky a pod.

Proto je stále nutno míti na paměti při vyučování rostlinopisu a pěstování rostlin zdůraznění správných názvů. Není nikdy závadou, znají-li nejen žáci, ale i učitel obojí názvy, přednost však přísluší názvům všeobecně užívaným v literatuře.

Každá škola měla by sepsati krajové názvy nejen pro jejich uchování, ale hlavně pro seznámení s nimi zejména nových členů sboru.

Ti, kdož mají opravdový zájem o sjednocení názvosloví a seznání lidového názvosloví rostlin ať již hospodářských, plevelných neb i ostatních, nechť laskavě zašlou tyto názvy z oblasti svého působení na adresu autora (Ing. Dr. V. Kosík, prof. hospodářské školy v Polné u Něm. Brodu), který hodlá sestavit slovník krajových názvů rostlin.

akr ✿

Vysokoškolský ústav Institut celoživotního vzdělávání MENDELU slaví 10. výročí

V letošním roce uplyne právě 10 let od doby, kdy se Institut celoživotního vzdělávání MENDELU stal samostatným vysokoškolským ústavem Mendelovy univerzity v Brně, a to na základě rozhodnutí rektora č. 15/2006 z 15. června 2006.

Vzniku ústavu předcházely tři roky činnosti institutu jako celoživotního pracovního místa, které se zaměřovalo na rozvoj celoživotního vzdělávání odborné veřejnosti, zajištění vzdělávání učitelů formou tzv. doplňujícího pedagogického studia a realizaci projektu *Univerzita třetího věku*.

V roce 2006 se díky úspěšnému fungování a neustálému personálnímu, materiálnímu i odbornému rozvoji stal Institut celoživotního vzdělávání samostatným vysokoškolským ústavem. Od tohoto okamžiku se kromě své dosavadní činnosti začal věnovat také výuce akreditovaných studijních programů a vědecko-výzkumné činnosti.

Po celých 10 let pokračoval úspěšný rozvoj činnosti ústavu ve všech jeho oblastech:

- **Rozšířili jsme nabídku vysokoškolského vzdělávání** v oblasti pedagogických a technicko-ekonomických oborů na současné čtyři akreditované studijní obory.

- Zahájili jsme spolupráci se 44 středními odbornými školami a učiteli, 8 komerčními subjekty a 23 zahraničními univerzitami.
- Uspořádali jsme **7 ročníků mezinárodní vědecké konference ICOLLE**, která se věnuje aktuálním tématům z oblasti školství, a na přípravě 8. ročníku pracujeme.
- Začali jsme vydávat nezávislý **odborný recenzovaný časopis Lifelog Learning – celoživotní vzdělávání**, který od roku 2011 přináší aktuální poznatky z oblasti celoživotního vzdělávání a učení.
- V oblasti **celoživotního vzdělávání** jsme **rozšířili nabídku na 70 různých kurzů** a seminářů zaměřených na oblast pedagogiky, ekonomie, zemědělství, potravinářství, techniky, IT, jazyků i soft skills.

Mendelova univerzita v Brně
Institut celoživotního vzdělávání
Zemědělská 5 / 613 00 Brno
telefon 545 135 209
czv@mendelu.cz
www.icv.mendelu.cz

- V roce 2008 jsme **založili Poradenské centrum**, které poskytuje kvalifikované studijní, kariérové, speciálněpedagogické a psychologické poradenství všem studentům, absolventům i zaměstnancům MENDELU.

- **Univerzita třetího věku rozšířila svoji působnost** o 4 regionální pobočky, založila Klub U3V a základní tříleté studium pro seniory doplnila o nultý ročník, dva nástavbové programy a řadu odborných, jazykových a zájmových kurzů.

Za deset let působení Institutu celoživotního vzdělávání MENDELU jako samostatného vysokoškolského ústavu úspěšně prošlo našimi učebnami 538 studentů, přes 750 odborníků se účastnilo 7 ročníků vědecké konference ICOLLE, naše kurzy a semináře celoživotního vzdělávání a Poradenského centra absolvovalo více než 13 500 účastníků a Univerzita třetího věku má přes 1 200 absolventů.

V následujícím desetiletí bychom rádi pokračovali v rozvoji celoživotního vzdělávání a pomáhali studentům v růstu jejich znalostí v duchu slov Jana Wericha: „Kdo ví, je vyhnán z ráje blbosti.“ Také bychom chtěli dále rozvíjet pestré spektrum našich činností, a posílit tak již získanou pozici stabilního a uznávaného univerzitního pracoviště nejen v České republice, ale i v zahraničí.

Více informací na www.icv.mendelu.cz/10vyroci.

Mezioborový přístup ve vzdělávání

pro zemědělské a příbuzné obory

Institut vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze, Malé Chuchli uspořádal ve dnech 11.–12. května 2016 setkání zástupců evropských institucí, zabývajících se přípravou učitelů středních zemědělských, lesnických a zahradnických škol a dalších odborných škol s programem rozvoje venkova, na tzv. ENTER Study Days – Prague 2016.

Nahlédněme trochu do historie

Jak vznikala mezinárodní organizace, která usiluje o vytváření evropské sítě pro učení a vyučování v oborech blízkých zemědělství a rozvoji venkova? Nahlédněme do brožurky připravené pro letošní konferenci. Historie organizace ENTER je výrazně spojena s hostitelským pracovištěm, s Institutem vzdělávání a poradenství. Na jeho půdě se v letech 2000 a 2002 sešli zástupci institucí (do té doby ještě vzájemně oddělených světů východní a střední Evropy a západní Evropy), které připravují učitele odborných předmětů pro střední zemědělské, zahradnické a lesnické školství i školství později spojované s obecným principem rozvoje venkova.

Jednou z významných aktivit bylo již od samých začátků vytváření platformy pro osobní setkávání formou konferencí a workshopů a realizace myšlenek tzv. „Study Days“. První studijní dny se konaly v roce 2002 ve finském Turku, o rok později v nizozemském Drontnu a v roce 2004 v Olsztyně v Polsku. Dalšími hostitelskými organizacemi byly instituce – zabývající se vzděláváním budoucích učitelů odborných předmětů – z Bulharska, Francie, Rakouska, Slovinska, Španělska a Švýcarska.

Ambicí těchto jednání byla nejenom výměna informací, ale i výměna zkušeností s přípravou učitelů odborných předmětů. Kromě prezentace referátů se uskutečnily i semináře a workshopy

a zahraniční účastníci se měli možnost setkat s místními domácími učiteli.

Téma ENTER Study Days – Prague 2016

Letošní konference hledala odpověď na otázku, co znamená mezioborová spolupráce v odborném vzdělávání a jakým způsobem ji lze rozvíjet ve školní praxi. Organizátoři si přáli, aby účastníci ze zahraničí a z České republiky sdíleli své zkušenosti a diskutovali. Jak se prolínají a vzájemně inspirují kurikula odborného vzdělávání, jak mohou spolupracovat vyučující jednotlivých předmětů mezi sebou, jak se projevuje mezioborová spolupráce v konkrétních formách a metodách výuky a jaké kompetence mají získat žáci, aby se dokázali zorientovat a uspět v dnešním složitém a úzce propojeném světě. Konference se rovněž zaměřila na otázky životního prostředí a na význam fenoménu globalizace v odborném vzdělávání.

Proto bylo setkání určeno všem pedagogům, zejména učitelům odborných škol zemědělských, lesnických a příbuzných oborů, studentům učitelství, vzdělávatelům učitelů, zástupcům vedení škol, představitelům státní správy, pracovníkům organizací působících v oblasti venkova a ochrany životního prostředí, poradcům a dalším zájemcům.

Program semináře

Po úvodním slově ředitele Institutu vzdělávání a poradenství **Milana Slavíka** se ujal představení Organizace ENTER její nový prezident **Jan-Willem Noom** z Nizozemí.

Vrátil se opět k historii, představil radu, kde mezi zástupci pěti zemí je i zástupce z České republiky, a nastínil další plány.

ENTER je evropská organizace, která se jako jediná věnuje mezinárodní přípravě učitelů zemědělského vzdělávání. Jde o výměnu zkušeností, přenos informací..., ať už např. formou setkávání studentů, společným učením... Organizace působí i ve výzkumu, zprostředkovává výměnu učitelů mezi zeměmi. Většina účastníků přítomných na jednání ENTER se zabývá přípravou učitelů, odborníků v oblasti zemědělského vzdělávání, v oblasti rozvoje venkova. Směřuje své studenty k potřebě být nejen odborníky, zemědělskými praktiky, ale i umět přenášet informace... Praktické otázky propojit s metodikou učení, podporou učení, poradenstvím, které vede k učení. Učitel tak musí být praktikem i mít schopnost své znalosti a dovednosti předat.

Jaké kompetence jsou nutné pro podporu procesu učení? Vše se nedá naučit pouze praxí, potřební jsou kvalitně vybavení učitelé.

U univerzit bývají menší centra, kde se učitelé připravují. Je třeba dobrá spolupráce, propojenost s dalšími centry; nejsou-li domácí centra, tak především s mezinárodními. Organizace ENTER nemá celoevropské zapojení, stále se hledají noví spolupracovníci i mezi menšími skupinami v dalších zemích. Pod hlavičkou ENTER se uskutečnila řada výstupů, projektů, výměn studentů, učitelů, oblíbení jsou hostující učitelé..., každá iniciativa je vítaná. Chtějí se zabývat stále novými potřebnými tématy.

Wilhelm Linder působí na vídeňské univerzitě, kde se zaměřuje na vzdělávání pro udržitelný rozvoj. S některými myšlenkami a zkušenostmi seznámil i své posluchače. Na univerzitě vzdělávají

především farmáře, ale i pracovníky působící v ochraně životního prostředí. Účastníci nejdříve tvořili oddělené skupiny, a proto zvolil téma, které by obě skupiny spojilo. Podařilo se, a začali pracovat týmově, každý mohl uplatnit svůj názor. Většina studentů, s nimiž se setkává, už jsou absolventy zemědělského či přírodovědného vzdělání a mají touhu získat pedagogické schopnosti.

Přednášející se dále věnoval vztahům mezi sociálními a humanitními vědami a vědami zemědělskými, přírodovědnými, ideální je stav, jsou-li tyto v rovnováze s ekonomikou. Všichni souhlasí s myšlenkou udržitelného rozvoje, ale proč se tak nechováme, kladl posluchačům otázku. Je třeba pracovat na sledování věcí z různých pohledů, každý si pod pohledem udržitelný rozvoj představuje něco jiného, jinak pojem chápe. Jiné podmínky v jiných zemích přináší jiné pohledy. Netřeba v tomto směru opět připomínat nutnost vzdělávání, neustálé kladení otázek, diskutování a hledání odpovědí.

Willi Linder učí o plýtvání potravinami, je to problém, kterým se Evropa zabývá. Jeho studenti přemýšlejí o řešení, téma zpracovávají, mají snahu něco ovlivnit, změnit, to je přitahuje. „Ale, kdyby se nic nevyhodilo, co by se stalo?“ Snížila by se spotřeba, snížil by se růst... Je to tedy žádané? Dá se vůbec něco dělat, ptají se zklamaní studenti a začnou o tématu přemýšlet. Je skutečně plýtvání nutné pro ekonomickou prosperitu? Nevychazovat potraviny, to je jen první krok, můžeme konzumovat potraviny s lepší kvalitou..., ale je to i otázka životního stylu.

Interdisciplinarita nám umožňuje měnit úhel pohledu, přináší různorodé myšlení, dává různost řešení, nabízí nové myšlenky, nutné pro propojení, dání věcí dohromady. K tomu je zásadní mezioborová i mezipředmětová spolupráce učitelů, studentů...

Co by se dalo uplatnit i u nás, přemýšleli posluchači v závěru vystoupení.

Vojtěch Marek pracuje jako koordinátor vzdělávání v organizaci ADRA (Adventist Development and Relief Agency), která je mezinárodní humanitární organizací poskytující pomoc lidem v nouzi; ADRA Česká republika je součástí této mezinárodní sítě. Vojtěch Marek působí v mezinárodním oddělení, kde se věnují i programům pro učitelství. Institut vzdělávání a poradenství navazuje ve vzdělávacích aktivitách novou spoluprací, a tak se mohli posluchači semináře seznámit s globálním rozvojovým vzděláváním, které ADRA poskytuje.

Co znamená globální rozvojové vzdělávání v různých zemích, v různých kulturách? Je to celoživotní proces... ADRA ve svých přednáškách používá metodu kritického myšlení, bojuje proti předsudkům. Při návštěvách škol se vzdělávacími programy je spojuje snaha přimět žáky si utvořit vlastní názor, naučit je schopnosti diskutovat.

Proč je třeba globální vzdělávání, co všechno a jak působí na člověka? Co utváří světový názor dítěte? Jak si např. představuje vzdálenější místa, odkud čerpá informace, které utvářejí jeho představu? Názory se podle různých zdrojů informací mohou velmi radikálně lišit. Vidění je ovlivněno rovněž postoji, předsudky prostředí, ve kterém se člověk nachází..., hraje svou roli i pohlaví?

Pro celistvější pohled je třeba získávat více informací. Ve svých programech ADRA využívá různé metody, pomocí kterých žáky vzdělává. Je to pro ně velká výzva mít možnost zpřesňovat u dětí pohled na svět. Nevyhýbají se ani využívání internetu, musí se přizpůsobit současným návykům.

Téma vzdělávání a mezinárodní spolupráce bylo dalším námětem semináře. **Jiří Votava** z Institutu vzdělávání a poradenství prezentoval část práce o mezinárodní spolupráci, o projektech na školách, o možnosti tvorby nových projektů.

Co může mezinárodní spolupráce školám přinést? Co může školám přinést spolupráce formou projektů? Jiří Votava je přesvědčen o pozitivním přínosu těchto aktivit.

Jaké projekty na jejich pracovišti řeší? Zaměřují se na přípravu učitelů, na další vzdělávání. Prokázalo se, že zahraniční zkušenosti mají prokazatelně pozitivní přínos pro další vzdělávání. Svůj výklad podpořil i několika příklady. Někdy stačí i jednoduchý program – výměna několika studentů. Poznání školní výuky v jiné zemi může účastníky velmi motivovat pro budoucnost.

Osobní zkušenost, zážitek je tím největším přínosem – co člověk, vidí, zažije, co si přinese zpět. Není to jen teorie, ale velmi intenzivní

komunikace, praktické situace, způsoby řešení, diskuze. Program byl zaměřen na zemědělské školy, prostředí venkova, kde by studenti měli působit. Nutné je připravit obsah, který by dokázal studenty obohatit.

Na Institutu se následně zajímali o reakce, zkušenosti studentů. Potvrdil se velký profesní i profesionální přínos, získání kvalitních informací pro budoucí profesi, získání nových kontaktů, dobrý vliv na další profesní směřování.

Věnují se také projektům v oblasti rozvojového vzdělávání. Jiří Votava v tomto směru zmínil další projekt – podpora rozvoje učitelů na vysoké zemědělské škole v Gruzii.

Na předchozí vystoupení navázal **Karel Němejc** (rovněž z pořádající organizace z Institutu vzdělávání a poradenství) a představil mezinárodní spolupráci – Projekt podpora odborného vzdělávání v Kambodži. Fakulta tropického zemědělství České zemědělské univerzity v Praze má aktivity po celém světě a oni byli přizváni k části odborného vzdělávání. Jednalo se o tamní Střední odbornou a vyšší zemědělskou školu, která má přes 1000 žáků a kolem 100 učitelů. Škola je díky projektům poměrně moderní, vlastní i pokusné pozemky. Hlavním cílem projektu byla podpora a rozvoj středního odborného vzdělávání ve venkovských oblastech, podpora učitelů, materiální podpora a zajištění návštěvy tří kambodžských učitelů na našich školách. Pro tento úkol měl Institut i vytipovat tři naše školy, kde by učitelé poznali vzdělávací metody. Mezi důležitá témata zahrnuli např. i bezpečnost práce při výuce praxe.

Karel Němejc pobyl na škole tři týdny, absolvoval četné workshopy, představil efektivní metody výuky, získával zpětné vazby studentů, učitelů, napomáhal při výběru studentů pro zahraniční studium...

Spojit učitele z různých škol

Odpolední program byl věnován čtyřem workshopům. Spojit učitele z různých škol, z různých míst, najít společné téma, které všechny zajímá, to bylo tématem workshopů. **První pod názvem Ecology and Learning se zabýval mezipředmětovým propojováním a vedla ho Sandra van der Wielen z Nizozemska, další workshop Mezinárodní projekty a spolupráce – zkušenosti a budoucnost vedl Jiří Votava. Z pohledu účastníka se zmíním o následujících dvou.**

Přednášející na společném jednání **Vojtěch Marek** vedl i jeden z workshopů – Metody globálního rozvojového vzdělávání, praktické příklady. Představil podrobněji organizaci ADRA a její rozvojovou pomoc, kam patří také vzdělávací programy pro školy.

ADRA jako nezisková a humanitární organizace má 12 malých center po České republice, četné dobrovolnické aktivity. Pražské centrum (kolem 30 zaměstnanců) se skládá z více oddělení, on pracuje v oddělení vzdělávání. Připravují nabídky pro školy, a to i pro střední. Po celé republice spolupracují se 30 lektory.

V rámci neformálního vzdělávání nabízejí prostřednictvím svých lektorů školám metody globálního rozvojového vzdělávání. Snahou lektorů je dostat se na úroveň žáků, vyvolat diskuzi, přimět žáky přemýšlet o věcech a souvislostech i relativně vzdálených.

Jako organizace začne ADRA spolupracovat s IVP, v předmětu pedagogika bude jejich cílem předávat globální vzdělávání budoucím učitelům tak, aby své nabyté poznatky uplatnili ve škole.

Na závěr workshopu si účastníci některé školní aktivity s chutí vyzkoušeli.

Co je a co by mělo být obsahem kariérového poradenství na střední škole? Význam kariérového poradenství a praktické příklady z poradenské praxe uvedla na čtvrtém workshopu **Jitka Jirsáková** z Institutu vzdělávání a poradenství.

V současné době se povolání rychle mění, je třeba vědět „jaký jsem“. Školy, i střední, by se kariérovému poradenství měly věnovat.

Jak vypadá dnešní situace na školách, proč by se střední odborné školy měly kariérním poradenstvím zabývat? Důležitou funkci má učitel. Měl by pozorovat žáky, podpořit je, pochválit je, motivovat je, dále je směřovat. Pro řízení budoucí kariéry u žáků je nutné rozvíjet jejich kompetence. Žáci potřebují, aby se s nimi dále pracovalo, tzn. pokračovat po základní škole i na škole střední, ale i vysoké. I tam studenti často nevědí, co dále dělat, bezradní mohou být v kterékoliv části svého studia, stejně tak na jeho konci.

O co bude zájem v budoucnu, na co bychom měli žáky připravovat? Jak vypadá „ideální žák“ budoucnosti? Musí vědět, co chce a jaký je..., vše se mění, musí být připraven na změny.

„Sebepoznat se“ měli možnost i účastníci workshopu, když si na závěr programu vyzkoušeli vyplnit test, který jim měl naznačit, jaké kariérové kotvě odpovídají. Lidé s určitou kariérovou kotvou mohou být spokojeni v různých povoláních, nebo naopak v jednom povolání mohou být naplněny potřeby svázané s různými kotvami. To poskytuje možnosti využití kariérových kotev v řízení lidských zdrojů a v profesním poradenství.

Kam se podívat na další užitečné informace ke kariérnímu poradenství? Nabídky informací předkládají např.: Národní vzdělávací fond, Národní informační centrum pro mládež; zajímavé jsou webové stránky: euroguidance.cz, counim.cz, znv.nidv.cz, www.karierovydiar.cz, prezi.com, cakp.cz.

Setkávání nekončí

Všichni účastníci semináře se opět společně sešli, seznámili se vzájemně se závěry jednání skupin a vyslechli si pozvání na ENTER Study Days 2018 přímo od německého hostitele. Je opět na co se těšit, ale i program pokračoval.

Neformální společná večeře a kulturní program uzavřel první den jednání, kterého se zúčastnilo téměř padesát účastníků, z toho 15 zahraničních. Při poděkování organizátorům je třeba zmínit i výbornou „kulinářskou péči“ o všechny hosty, kterou zajišťovalo Střední odborné učiliště potravinářské Jílové.

Druhý den byla pro zájemce připravena exkurze do Benešova, kde navštívili Vyšší odbornou školu a Střední zemědělskou školu. Tak se uzavřely úspěšné ENTER Study Days – Prague 2016.

akr ☼

Opportunities for UK farmers in the Czech republic

Příležitosti pro britské farmáře v České republice

Following the accession of the Czech Republic to the EU, UK farmers might be interested in farming there.

Foreign farmers are welcome to farm in the Czech Republic, as many Dutch, German and Austrian farmers are already doing, but they have not been able to buy land there. This is because one of the results of the negotiating process of membership to the EU was that there should be a transition period during which foreigners would not be able to buy land in the country. Whilst the transition period lasted at the time of writing this information, land could be purchased through a limited liability company in which a Czech national was a partner.

The main advantages of farming in the Czech Republic are:

1. Rental values, which are very low by UK standards, are linked to land values.
2. Farm structure is generally excellent with large farm size, with a major effect on operating costs.
3. Labour costs are much lower than in the UK and are likely to remain for some time to come.
4. In the main arable areas, land quality and field size are excellent. It is not uncommon to have enclosures of 200 ha each.
5. Infrastructure for supply of inputs is now up to UK standards. Supply of variable inputs, equipment, fuel and spare parts is excellent.
6. For those wishing to grow intensive horticultural crops there is no limitation on the import of non-EU labour to harvest the crops.

Other factors to be considered are:

1. At present it is considered there is a shortage of experienced English speaking Czech managers but this has been rapidly improving.
2. Working capital for equipment, variable and fixed costs would probably be required to be funded from the UK, as local banks normally regard farming as a high-risk investment.
3. Receiving payments for goods supplied can sometimes be slow.

If the Czech Republic joins the Eurozone before the UK, this may well have an effect on the strength of the Euro which will then affect a) prices, b) inflation, and c) interest rates. All of this will have a significant effect on all farm businesses.

Po přistoupení České republiky do EU by mohli mít britští farmáři zájem tam hospodařit.

Zahraniční farmáři jsou vítáni, aby hospodařili v České republice, jak to už činí holanďáci, němečtí a rakouští farmáři, ale nemohli si tam zakoupit půdu. Je to proto, že jedním z výsledků vyjednávacího procesu o členství v EU bylo, že bude (existovat) přechodné období, během kterého cizinci nemohou v zemi nakupovat půdu. Zatímco přechodné období trvalo v době napsání této informace, půda mohla být nakupována prostřednictvím společnosti s ručním omezením, ve které byl partnerem občan české státní příslušnosti.

Hlavní výhody hospodaření v České republice jsou:

1. Hodnoty nájmu, které jsou podle britských norem velmi nízké, jsou spojeny s hodnotou půdy.
2. Zemědělská struktura je obecně vynikající s velkými výměrami půdy s významným vlivem na provozní náklady.
3. Pracovní náklady jsou mnohem nižší než v Británii a pravděpodobně takové zůstanou (ještě) po nějakou dobu.
4. V hlavních oblastech orné půdy jsou kvalita půdy a výměra pozemků vynikající. Není neobvyklé mít soukromé pozemky každý až 200 ha.
5. Infrastruktura pro dodávky vstupů nyní odpovídá britským normám. Dodávky různých vstupů, zařízení, paliva s náhradními díly jsou vynikající.
6. Pro ty, kteří chtějí pěstovat intenzivní zahradnické plodiny, není žádné omezení pro dovážení pracovní síly ze zemí mimo EU ke sklizni plodin.

Další faktory, které je třeba vzít v úvahu, jsou:

1. V současné době je (třeba) brát v úvahu nedostatek zkušených anglicky mluvících českých manažerů, ale toto se rychle zlepšuje.
2. Provozní kapitál na zařízení, variabilní a stálé náklady bude asi třeba financovat z Velké Británie, neboť místní banky většinou považují zemědělské hospodaření za vysoce rizikovou investici.
3. Příjmy za platby za dodávané zboží jsou někdy pomalé.

Pokud Česká republika vstoupí do Eurozóny dříve než Velká Británie, může to mít vliv na sílu eura, což poté ovlivní a) ceny, b) inflaci a c) úrokové míry. To všechno bude mít významný vliv na zemědělské podniky.

If farm productivity increases in the Czech Republic there will be more demand for fertilizer, sprays and agrochemicals for specific uses, machinery, transport services, grading and storage facilities particularly of horticultural crops.

Pokud se v České republice zvýší zemědělská produktivita, nastane větší poptávka po hnojivech, postřicích a agrochemikáliích pro specifické účely, po strojích, dopravních službách, zařízení na třídění a skladování zejména zahradních plodin.

(Upraveno a přeloženo podle textu Simona Dennisona, zemědělského poradce a pedagoga na ČZU v Praze).

ANSWER THE FOLLOWING QUESTIONS:

Why might British farmers be interested in farming in the Czech Republic? What are the main advantages of farming in the Czech Republic? What are the disadvantages? What may have an effect on the strength of the Euro, and what effect might come after? What will happen if farm productivity in the Czech Republic increases?

NĚKOLIK POZNÁMEK

Whilst je starší forma běžného while (zatímco). Limited liability company – společnost s ručením omezeným. Enclosures nejde přesně přeložit, v Anglii bývala pole ohrazena vysokými živými ploty, aby dobytek nemohl přebíhat z jednoho pozemku na sousední. Proto navrhuje překlad 'soukromé pozemky', ale jde to i jinak. Up to UK standards – up to má řadu možností překladu, zkuste si to jinak.

doc. PhDr. Jaroslav Voráček, CSc. ✿

Stadice 2016 – setkání zemědělců u pomníku Přemysla Oráče

Již tradičně se 16. 5. 2016 ve Stadcích u pomníku Přemysla Oráče za podpory Ústeckého kraje konalo setkání zemědělců s nastupující mladou zemědělskou generací.

Studenti odborných škol se zemědělským, zahradnickým a lesnickým zaměřením se v den Přemyslova svátku zúčastnili soutěží v odborných znalostech a dovednostech. Ve XII. ročníku bylo zastoupeno pět škol. Naše družstvo Obchodní akademie a Střední odborné školy zemědělské a ekologické ze Žatce bojovalo ve složení: Michaela Macháčková, Jan Matějka, Lukáš Kuchařík a Lukáš Zemek. Celkově se umístilo na druhém místě.

Soutěžilo se v ručním dojení, jízdě zručnosti, vědomostním testu a také v celkové prezentaci školy. Na nejvyšším stupni vítězů v dílčí části soutěže pomyslně stanula naše stánková expozice, charakterizující dovednosti žáků. Úspěch měly vystavené aranže a květinová výzdoba.

Lukáš Zemek v jízdě zručnosti a Lukáš Kuchařík v ručním dojení získali krásná druhá místa.

Ing. Dagmar Hromádková, OA a SOŠZE Žatec ✿

Olomouc 5. května 2016

TISKOVÁ ZPRÁVA

Počet zájemců o studium zemědělských oborů klesá

Školy o ně bojují pomocí praxí v zahraničí

V posledních letech bojují střední zemědělské školy s klesajícím počtem zájemců o studium. Situaci nezlepšila ani reklamní kampaň. V Olomouci proto vsadili na stáže v zahraničí. V tomto školním roce jezdili studenti pracovat do Portugalska.

Haná je tradičním zemědělským regionem. Není proto divu, že v Olomouci najdete střední zemědělskou školu s stočtyřicetiletou tradicí. V posledních rocích však její existenci ohrožuje klesající počet zájemců o studium. Co se zdá být problémem jedné střední školy, může brzy ohrožovat celý zemědělský sektor na Hané.

„Netýká se to jen nás. Jde o trend, který dlouhodobě trápí všechny zemědělské školy v České republice. Rozhodli jsme se s tím bojovat. Nemá smysl jen nečinně sedět s rukama v klíně a čekat na zájemce, takže se snažíme přijít s lákavou praxí v zahraničí, kterou by žáci jinde nezažili,“ říká o projektu stáží v Portugalsku Tomáš Metz, zástupce ředitele Střední školy zemědělské a zahradnické Olomouc.

V letošním školním roce vsadili na praxe v Portugalsku. „Jde o výrazně odlišný podnebný region. Účastníci stáže musejí při práci přemýšlet v jiných vzorcích. Je tu odlišná doba slunečního svitu, vyšší vlhkost, delší vegetační období, tudíž jiné agrotechnické lhůty. To, co se naučí doma na Hané, mohou zčásti použít, ale zároveň se seznámí s novými podmínkami a parametry pěstování a osvojí si jiné postupy, které možná jednou v souvislosti s klimatickými změnami využijí i v tuzemsku. Díky zkušenostem z jiného koutu Evropy pak dokážou lépe vyhodnotit naučené techniky. Stáž

v cizím prostředí přispěje i k rozšíření kompetencí žáků v jiných oblastech – například jazykové, sociální, kulturní či politické,“ pochvaluje si stáže Metz.

Pro školu mají pracovní stáže v zahraničí velký, vpravdě existenční význam: Motivují žáky ke studiu. „O naší škole už se ví, že posíláme studenty do zahraničí. V minulém projektu Erasmus+ jeli floristé do Nizozemska, tentokrát jsme vyslali jednadvacet žáků na dva týdny do Portugalska. Jde o vzdálenou část Evropy, kam by se bez tohoto evropského projektu sami těžko podívali,“ doplňuje Metz. A dodává, že škola již citelně vnímá vliv stáží na počet uchazečů. Negativní trend poklesu zájemců o studium zpomalil. „Netuším, jaká bude budoucnost, ale věřím v pozitivní motivaci žáků. Když jim ukážeme, že studovat u nás má smysl, a navíc se podívají do světa, jde o lepší propagaci než kdekjaká reklamní kampaň,“ uzavřel Metz.

O programu Erasmus+

Program Erasmus+ byl zahájen roku 2014 a je naplánován do roku 2020. Kromě jiného umožňuje získat zahraniční pracovní zkušenost studentům středních a vyšších odborných škol. Jeho hlavní výhodou je, že většina nákladů je hrazena z prostředků EU, takže do zahraničí mohou vyjet skutečně všichni. Program v ČR řídí Dům zahraniční spolupráce. Více informací na www.naerasmusplus.cz.

Stážisté při práci ve skleníku

Stážisté s portugalskou školitelkou

Mladý ekofarmář

Středná odborná škola Pod Bánošem v Banské Bystrici se pravidelně zúčastňuje náročné odborné soutěže „Mladý ekofarmář“, která se konala v Nitre v dnech 18.–20. 5. 2016. Toto podujetí se koná od roku 1999 na různých školách zemědělského typu.

Toto roku se uvedené akce na SOŠ veterinární v Nitre zúčastnili dva studenti – podnikatelé pro rozvoj vidieka z Banské Bystrice a oba byli úspěšní. Vladimír Latínák, žák 2. ročníka obsadil 2. místo a Šimon Lupták, žák 4. ročníka si vybojoval 5. místo. A tak SOŠ Pod Bánošem získala při konečné bilanci nejvyšší počet bodů.

Vynikající umístění skutečně nebylo zadarmo. Mladí naděvní farmáři prokázali svoje teoretické vědomosti i praktické zručnosti ve více částech soutěže – vědomostní test, dojení, laboratorní zkoušky surového kravského mléka, hodnocení kvality a degustace, rostlinná výroba a krmovina.

22 žáků z celého Slovenska využilo počas troch súťažných dní vedomosti načerpané za roky štúdia. Mali možnosť spoznať sa, porovnať úroveň svojich znalostí a nahliadnuť do naozajstného života v oblasti poľnohospodárstva.

Takéto podujatia sú výbornou motiváciou pre mladých ľudí začleniť sa po skončení školy do slovenskej poľnohospodárskej výroby a prispieť k obohateniu slovenského potravinárskeho trhu zdravými potravinami.

PhDr. Anna Ivanová

SOŠ Pod Bánošem 80, Banská Bystrica

Děčínská kotva – mistrovství floristů ČR již po pětadvacáté

Pod záštitou ministra zemědělství Mariana Jurečky a hejtmána Ústeckého kraje Oldřicha Bubeníčka se v rámci Roku řemesel 2016 a oslav 700. výročí narození Karla IV. konal již 45. ročník MISTROVSTVÍ FLORISTŮ ČR – DĚČÍNSKÁ KOTVA.

Soutěž proběhla 11. a 12. května 2016 v prostorách Obchodního centra PIVOVAR a na jižních terasách děčínského zámku. Opět se soutěžilo ve dvou kategoriích, přičemž žáci zahradnických škol a učilišť spadají do kategorie JUNIOR. V kategorii SENIOR porovnávají svůj um profesionální floristé, zaměstnanci zahradnických firem a květinářství, studenti vysokých škol a studenti se speciálním zahradnickým vzděláním. Letos se do Děčína sjelo 13 juniorů ze sedmi zahradnických škol a 10 seniorů. Jak napovídají zvolená témata jednotlivých disciplín, tematické linky byly dvě: výročí narození Karla IV. a vyhlášení Roku řemesel.

Junioři se se všemi disciplínami vypořádali se ctí, nikdo neudělal své škole ostudu. Všichni byli pečlivě připraveni a vynikající nápady realizovali zručnými rukama. Bylo zřejmé, že školy poskytly svým reprezentantům skvělé materiální i personální zabezpečení. I z toho je zřejmé, že se školám daří lépe, protože mohou soutěžícím zajistit mnohem více, než bylo zvykem v nedávné minulosti.

Zájem škol nás těší a věříme, že se v příštím roce setkáme i se zástupci dalších, které o vložení pomyslného „želízka do floristického ohně“ teprve uvažují. Naše škola letos sebrala odvahu a vyslala učitelku odborného výcviku Bc. Karolínu Žáčkovou. (Pochopitelně s jejím souhlasem.) Všichni jsme byli zvědaví, jak obstojí mezi ostřílenými profesionály. Její druhé místo v celkovém pořadí kategorie **SENIOR** je jasným signálem, že se našim žákům v učebních oborech zahradník a prodáváč – florista dostává té nejlepší odborné přípravy.

Ač je naše škola organizačně na výši, bez pomoci učitelů a žáků by nebylo možné takto rozsáhlou a náročnou akci zvládnout. Velký dík patří Ing. Olze Fojtíkové, která nese největší břímě odpovědnosti. Poděkovat musím také Svazu květinářů

1. místo Kokeš SN

1. místo Kokeš SN roh

1. místo Elzerová SN

2. místo Sodomková SN

2. místo Žáčková SN

3. místo Lenochová SN roh

a floristů ČR, konkrétně předsedovi Ing. Jiřímu Horákovi a tajemníkovi svazu Ing. Tomáši Svobodovi. Jsme rovněž vděční prodávákovi Zahradnické fakulty MENDELU Ing. Jiřímu Martinkovi, Ph.D., za přípravu propozic a zajištění objektivního hodnocení podle mezinárodního standardu FLORINT. A v neposlední řadě děkujeme za vstřícnou finanční podporu statutárnímu městu Děčín a Ústeckému kraji, který Děčínskou kotvu zařadil do svého prestižního programového portfolia mezi tzv. **Rodinné stříbro ústeckého kraje**.

Ing. Libor Kunte, Ph.D.

Střední škola zahradnická a zemědělská

Antonína Emanuela Komerse, Děčín-Libverda, p. o. ✨

Přehled vítězů v jednotlivých kategoriích a disciplínách

KATEGORIE SENIOR

SENIOR – VE ZNAMENÍ KŘÍŽE – prostorové aranžmá

1. místo: Rebeka Elzerová, Zahradnická fakulta MENDELU,
2. místo: Ladislava Sodomková, Zahradní centrum Brabec
3. místo: Karolína Žáčková, SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín-Libverda

2. místo Žáčková SN

SENIOR – PŘEKVAPENÍ PRO KARLA IV. – tajná disciplína

1. místo: Jaromír Kokeš, Dambořice
2. místo: Karolína Žáčková, SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín-Libverda
3. místo: Ladislava Sodomková, Zahradní centrum Brabec

SENIOR – ŠPERK PRO BUDOUCÍ KRÁLOVNU – svatební dekorace do vlasů

1. místo: Jaromír Kokeš, Dambořice
2. místo: Karolína Žáčková, SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín-Libverda
3. místo: Ladislava Sodomková, Zahradní centrum Brabec

3. místo Sodomková SN

SENIOR – ROH HOJNOSTI ŘEMESEL – květinová expozice

1. místo: Jaromír Kokeš, Dambořice
2. místo: Karolína Žáčková, SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín-Libverda
3. místo: Jana Lenochová, Zahradnická fakulta MENDELU, Lednice

SENIOR – celkový vítěz

1. místo: Jaromír Kokeš, Dambořice
2. místo: Karolína Žáčková, SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín-Libverda
3. místo: Ladislava Sodomková, Zahradní centrum Brabec

1. místo Hák JN

2. místo Moudrá JN

2. místo Bracek JN

3. místo Šafář JN roh

MISTR FLORISTA ČR 2016 v kategorii SENIOR

Jaromír Kokeš, Dambořice

KATEGORIE JUNIOR

JUNIOR – VE ZNAMENÍ KŘÍŽE – prostorové aranžmá

1. místo: Tomáš Hakl, Střední škola zahradnická, Kopidlno
2. místo: Filip Bracek, Střední zahradnická škola Rajhrad, p. o.
3. místo: Tereza Míčová, Střední škola zahradnická, Kopidlno

JUNIOR – PŘEKVAPENÍ PRO KARLA IV. – tajná disciplína

1. místo: Tomáš Hakl, Střední škola zahradnická, Kopidlno
2. místo: Michaela Moudrá, Střední škola zahradnická a technická Litomyšl
3. místo: Iva Bouzková, SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín-Libverda

JUNIOR – ŠPERK PRO BUDOUCÍ KRÁLOVNU – svatební dekorace do vlasů

1. místo: Tomáš Hakl, Střední škola zahradnická, Kopidlno

2. místo: Michaela Moudrá, Střední škola zahradnická a technická Litomyšl

3. místo: Iva Bouzková, SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín-Libverda

JUNIOR – ROH HOJNOSTI ŘEMESEL – květinová expozice

1. místo: Jana Březinová, Střední škola zahradnická a technická Litomyšl
2. místo: Tomáš Hakl, Střední škola zahradnická, Kopidlno
3. místo: Marek Šafář, BohemiaSeed, s. r. o., Praha.

JUNIOR – celkový vítěz

1. místo: Tomáš Hakl, Střední škola zahradnická, Kopidlno
2. místo: Iva Bouzková, SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín-Libverda
3. místo: Jana Březinová, Střední škola zahradnická a technická Litomyšl

MISTR FLORISTA ČR 2015 v kategorii JUNIOR

Tomáš Hakl, Střední škola zahradnická, Kopidlno

1. místo Březinová JN roh

2. místo Hakl JN roh

1. místo HAKL JN

3. místo Bouzková JN

3. místo Míčová JN

Soutěž středních zemědělských škol s ekologickou tematikou

ZEMĚDĚLEC – KRAJINÁŘ

Dne 16. 3. 2016 se ve VOŠ a SZeŠ Tábor uskutečnilo přátelské setkání studentů zemědělských škol České republiky a jejich vyučujících. Konalo se při příležitosti třetího ročníku soutěže s ekologickým zaměřením ZEMĚDĚLEC – KRAJINÁŘ. Ústřední téma letošního ročníku znělo: Voda-sucho-krajina.

Do soutěže se přihlásili zástupci zemědělských škol z Hořic, Chručimí, Třebíče, Humpolce a samozřejmě z pořadatelských škol VOŠ a SZeŠ Tábor. Dvoučlenná družstva žáků druhých a třetích ročníků plnila bodované úkoly z řady ekologických oblastí: ochrany půdy, ochrany krajiny, ochrany zemědělského půdního fondu, ochrany vody a ze zásad správného šetření vodou v krajině a zemědělské praxi.

Praktická část soutěže spočívala v plnění úkolů a zodpovídání otázek k danému tématu. Žáci měli prokázat znalosti práce s PC a www stránkami. Závěrečná část soutěže – prezentace na téma Voda- sucho- krajina – proběhla v prostorách školy. Porotu této části soutěže tvořili pedagogové, doprovázejí soutěžící žáky.

Vítězem se být s minimálním bodovým náskokem stala dvojice žáků z České zemědělské akademie v Humpolci. Na druhém a třetím místě skončila pořadající škola zastoupená Lukášem Bed-

nářem a Petrem Rothbauerem (2. místo) a Karlem Fučíkem a Vlastislavem Doubkem (3. místo). Slavnostní vyhlášení vítězů, předání cen a diplomů se konalo za účasti zástupkyně ředitelky školy Ing. Oliny Plašilové.

Setkávání budoucích zemědělců má velký význam, neboť současný zemědělec je zároveň i tvůrcem krajiny. Svou činností chrání půdu před vysušováním, poškozováním, degradací, ztrátou půdní úrodnosti.

Děkujeme účastníkům a blahopřejeme k úspěšné reprezentaci škol. A již dnes vás srdečně zveme na čtvrtý ročník soutěže ZEMĚDĚLEC – KRAJINÁŘ, který proběhne příští rok na přelomu března a dubna. Těšíme se na shledanou.

Koordinátor KEV Ing. Zdeňka Jankovská
a Mgr. Bc. Šárka Kučerová ✨

Řepka v Červeném Újezdě

V současné době se pěstitelům řepky nabízí ohromné množství odrůd. V České republice je jich registrována více než stovka a zemědělci si mohou zvolit i jakoukoli odrůdu povolenou v Evropské unii.

V EU mají registraci zhruba dva tisíce odrůd řepky. Z takového množství se těžko vybírá. Usnadnit výběr mohou pěstitelům polní dny s představením vybraných odrůd. Vždy je třeba vybírat odrůdy řepky podle konkrétních podmínek a pěstitelské technologie. Z hlediska rozložení sklizně se vyplatí vysévat odrůdy s různou raností.

Odrůdová agrotechnika

S odrůdovou agrotechnikou ozimé řepky se měli možnost seznámit účastníci polního dne, který proběhl ve výzkumné stanici v Červeném Újezdě na Praze-západ. Odrůdy pěstované při zdejších rozsáhlých pokusech předvedli **prof. Ing. Jan Vašák, CSc.**, a **Ing. David Bečka, Ph.D.**, z České zemědělské univerzity v Praze.

V maloparcelkových pokusech se letos ověřuje 47 odrůd ozimé řepky, a to včetně značného množství novinek. Kraj pole je kvůli sledování náletu škůdců obset jarní řepkou odrůdy Blanice (vyseta na podzim). Při pokusech se mimo jiné porovnávají různé pěstitelské technologie a zkouší řada přípravků na ochranu rostlin. Hlavním cílem je zefektivnění pěstování ozimé řepky.

Padesát klíčivých semen řepky na metr čtvereční zaseli 22. srpna. Na podzim na pole přišlo 52 kg dusíku na hektar, na jaře 220 kg N/ha ve čtyřech postupných dávkách. Kromě obvyklé ochrany porostů se na podzim uplatnil regulátor růstu a na jaře stimulator. Na podzim i na jaře se používala listová hnojiva.

Hnojení dusíkem na podzim

V současných teplých zimních obdobích rostliny řepky přirůstají po celou dobu vegetace. Dynamiku růstu řepky v průběhu vegetačního období již třetím rokem sleduje Ing. Juraj Béreš z ČZU. V pravidelných desetidenních intervalech odebrá rostliny ke stanovení hmotnosti kořenů a nadzemní hmoty.

Pokusy ukazují, že během zimy více přirůstají kořeny, které se od podzimu do jara zvětší přibližně třikrát, zatímco nadzemní hmota jen jednou. Rostlinám řepky se v zimním období zvětšují kořenové krčky a kořeny se prodlužují do hloubky.

V teplých zimách porostům řepky prospívá podzimní hnojení dusíkatými hnojivy koncem října. Při pokusech se porovnávají různé dávky dusíku – 40, 80 a 120 kilogramů na hektar. V roce 2015 poskytla nejvyšší výnos varianta hnojená na podzim čtyřiceti kilogramy dusíku na hektar, a to o třináct procent než na podzim nehnojený kontrolní porost.

O nových poznatcích hovořil prof. Ing. Jan Vašák, CSc.

Výnosy budou rozdílné

Prof. Vašák mimo jiné připomněl, že k dosažení vysokých výnosů řepky má zásadní význam hustota porostu. Zprv je potřeba, aby porosty dobře vzešly. Vzejití rostlin pozitivně ovlivňuje setí do čerstvě připravené půdy, nejlépe do 24 hodin.

Při odrůdových pokusech v Červeném Újezdě se vysévá standardních padesát semen na metr čtvereční. Prof. Vašák ale upozornil, že by bylo potřeba vysévat více. Při dalších pokusech se pro zajištění dostatečné hustoty porostu ověřují vyšší výsevky, tj. osmdesát semen na metr čtvereční.

V letošním roce prof. Vašák počítá v České republice s vysokými výnosy řepky. Počasí bylo pro řepku ideální – mírná zima následovaná vlhkým a chladným jarem. V některých oblastech (včetně pokusné lokality Červený Újezd) ale panovalo sucho. Mezi jednotlivými oblastmi ČR budou značné výnosové rozdíly, zhruba od dvou a půl do pěti tun na hektar.

Loňské výsledky

S loňskými výsledky maloparcelkových pokusů, kdy se porovnávalo 51 odrůd, přítomně seznámil Ing. Bečka. V Červeném Újezdě poskytla loni nejvyšší výnos hybridní odrůda Arazzo. Další dvě místa patřila hybridům DK Excep-

Jednotlivé odrůdy v pokusech popsal Ing. David Bečka, Ph.D.

tion a Silver. Průměrný výnos dosáhl 6,09 t/ha. Deset loni nejvýnosnějších odrůd uvádí tabulka 1.

Tab. 1 Deset nejvýnosnějších odrůd v maloparcelkových pokusech v roce 2015

Pořadí	Výnos (t/ha)	Pořadí	Výnos (t/ha)
1. místo	Arazzo 6,74	6. místo	DK Sensei 6,67
2. místo	DK Exception 6,69	7. místo	DK Exprit 6,65
3. místo	Silver 6,69	8. místo	Astronom 6,65
4. místo	RG 31310 6,68	9. místo	2EW0087 6,64
5. místo	Arsenal 6,68	10. místo	PT 234 6,63

Průměrná olejnatost loni v Červeném Újezdě dosáhla 43,1 %. Nejolejnější byla hybridní odrůda PT 206. V současnosti se ale při

výkupu semen řepky olejnatost v ČR nezohledňuje. Deset nejolejnějších odrůd v roce 2015 uvádí tabulka 2.

Tab. 2 Deset nejolejnějších odrůd v maloparcelkových pokusech v roce 2015

Pořadí	Olejnatost (%)	Pořadí	Olejnatost (%)
1. místo	PT 206 45,4	6. místo	MH10L11 44,3
2. místo	Marcopolos 44,6	7. místo	PX 104 44,2
3. místo	Frodo KWS 44,5	8. místo	Avatar 44,2
4. místo	Sepp 114 44,5	9. místo	Arazzo 44,1
5. místo	CSZ 1292 44,5	10. místo	Safer 44,0

text a foto Ing. Hana Honsová, Ph.D.,
ČZU v Praze

Výstavy a veletrhy červenec-srpen-září 2016

TARMSTEDTER Ausstellung
68. místní výstava zemědělství, služby, rodina, volný čas
8.–11. 7. 2016
Tarmstedt, Německo

KVĚTY 2016
14.–17. 7. 2016
20. celostátní výstava květin a zahradnické trhy
Výstaviště Lysá nad Labem

FAUNA TRHY
Chovatelská a pěstitelská burza
17. 7. 2016
Výstaviště Černá louka, Ostrava

NOVA AGRICOLTURA
Veletrh precizního zemědělství
21. 7. 2016
Bentivoglio, Itálie

FOIRE DE LIBRAMONT
Mezinárodní výstava zemědělství a lesnictví
22.–25. 7. 2016
Libramont, Belgie

ZAHRADA VĚŽKY
Zahradkářská prodejní výstava
3.–7. 8. 2016
Věžky u Kroměříže

FAUNA TRHY
Chovatelská a pěstitelská burza
14. 8. 2016
Výstaviště Černá louka, Ostrava

KŮŇ 2016
12. ročník mezinárodní výstavy koní
15.–16. 8. 2016
Výstaviště Trenčín

FLORA OLOMOUC letní etapa
Mezinárodní zahradnická výstava a veletrh; Letní zahradnické trhy; Význámí růžím
18.–21. 8. 2016
Výstaviště Flora Olomouc

Agrokomplex
OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE
18.–21. 8. 2016
Agrokomplex Nitra, Slovensko

Agrokomplex
REGIÓN SLOVENSKA
18.–21. 8. 2016
Agrokomplex Nitra, Slovensko

Agrokomplex
NÁRODNÁ VÝSTAVA HOSPODÁRSKÝCH ZVIERAT
18.–21. 8. 2016
Agrokomplex Nitra, Slovensko

ZEMĚ ŽIVITELKA

43. mezinárodní agrosalon
25.–30. 8. 2016
Výstaviště České Budějovice

MEZINÁRODNÍ VÝSTAVA DRUŽSTEVNICTVÍ

Stavebnictví, vybavení zahrady, řemeslné výrobky, zemědělské a potravinářské výrobky
25.–30. 8. 2016
Výstaviště České Budějovice

FARM PROGRESS SHOW

Mezinárodní zemědělská výstava
30. 8 – 1. 9. 2016
Boone, Iowa, USA

BÁBOLNAI GAZDANÁPOK

Mezinárodní farmářské dny
31. 8. – 3. 9. 2016
Bábolna, Maďarsko

ČLOVĚK V PŘÍRODĚ

Tradiční výstava drobného zvířectva a chovatelských potřeb
2.–4. 9. 2016
Výstaviště Louny

KARPFHAMER FEST Rottalschau

Místní výstava zemědělství, služby, koně
2.–6. 9. 2016
Karpfham, Německo

SPOGA + GAFA

Mezinárodní veletrh pro sport a zahradu
4.–6. 9. 2016
Köln, Německo

FORST live

Výstava lesního hospodářství, obnovitelných energií a outdooru
8.–10. 9. 2016
Offenburg, Německo

JIRŮNKOVÉ SLAVNOSTI 2016

Výstava jirůn, gladiolů a jiných rostlin
9.–11. 9. 2016
Výstaviště Lysá nad Labem

Big Iron Farm Show

Největší zemědělská výstava středozápadu
13.–15. 9. 2016
West Fargo, North Dakota, USA

POTATO EUROPE

Mezinárodní kongres, výstava a polní předvádění
– vše o bramborách
14.–15. 9. 2016
Villers-Saint-Christophe, Francie

FAUNA TRHY

Chovatelská a pěstitelská burza
18. 9. 2016
Výstaviště Černá louka, Ostrava

FOR WOOD

11. veletrh dřevostaveb a využití dřeva pro stavbu
20.–24. 9. 2016
PVA EXPO Praha, Praha-Letňany

Kůň 2016

22. ročník zářijové výstavy koní a všeho, co k nim patří
23.–25. 9. 2016
Výstaviště Lysá nad Labem

AGRO SHOW

Polní výstava zemědělské techniky
23.–26. 9. 2016
Bednary, Polsko

POLAGRA-TECH

Mezinárodní veletrh potravinářských technologií
25.–29. 9. 2016
Poznaň, Polsko

POLAGRA-FOOD

Mezinárodní veletrh potravinářských technologií
25.–29. 9. 2016
Poznaň, Polsko

POLAGRA-GASTRO

Mezinárodní veletrh potravinářských technologií
25.–29. 9. 2016
Poznaň, Polsko

EKOSTYL

Tvorba a ochrana životního prostředí, ekologické technologie, ekologické stavby, likvidace odpadů, alternativní zdroje energie, biomasa, bioprodukty, racionální výživa a zdravý životní styl
25.–30. 9. 2016
Výstaviště České Budějovice

Zdroj:

<http://www.agrokomplex.sk>
<http://www.novagricoltura.com>

<http://www.euroexpo.cz>
<http://www.zetis.cz>

Věda pro zemi – soutěž pro studenty a absolventy vysokých škol

Píšete bakalářskou, diplomovou, nebo doktorskou práci?

Přihlaste ji do soutěže Národního zemědělského muzea

Stěží lze najít oblast lidského snažení, která by více přispívala k zajištění života každého z nás, než je zemědělství. Ocenit tvůrčí aktivity studentů při psaní diplomových a doktorských prací a také zvýšit zájem vysokoškoláků o zveřejňování výsledků bádání na zemědělská témata si klade za cíl nová soutěž o nejlepší bakalářské, diplomové a doktorské práce – Věda pro zemi.

Vyhlašovatelem soutěže je Národní zemědělské muzeum, příspěvková organizace ministerstva zemědělství.

Zatímco jiné vědecké obory své odborné soutěže mají, jejich vyhlášovateli jsou vysoké školy, největší firmy v oboru nebo nadace, zemědělství dosud odborná vědecká soutěž chyběla. Jako by tomuto socioekonomickému fenoménu, který tvoří základní pilíř většiny současných civilizací, pořád chyběla patřičná pozornost...

Podle zástupců Národního zemědělského muzea pořádání soutěží odborných absolventských prací koresponduje s posláním muzea jako vědecké organizace, název soutěže ukazuje na poslání a význam vědy pro náš život. Pracovníci muzea jsou si vědomi, že vzniká celá řada kvalitních absolventských prací, jejichž obhájením končí jejich úloha a veřejnosti zůstávají výsledky mnohdy několikaleté kvalitní práce utajeny.

Touto soutěží proto chtějí umožnit publikování hodnotných prací i podnítit mladou generaci k lepším výsledkům a motivovat je v jejich odborné činnosti.

Vybraným autorům bude náležet finanční ocenění od tisíce až do deseti tisíc korun a také možnost publikování vědecké práce. Sou-

těž muzeum vyhlašuje ve třech kategoriích – bakalářská, diplomová a doktorská práce, a pro dvanáct tematických okruhů.

- Muzeologie
- Venkov, zemědělství, krajina, etnografie a tradice
- Rozvoj venkova a regionální rozvoj
- Lesnictví, lesní hospodářství a myslivost
- Vodní ekosystém, rybníkářství a rybářství
- Zahradnictví (ovocnářství, zelinářství, květinářství), vinařství a včelařství
- Mechanizace zemědělství a lesnictví
- Zemědělské, lesnické a další oborové provozní stavby
- Potravinářský a na zemědělství navazující průmysl a živočišná výroba
- Kulinární dědictví českých zemí
- Venkov a zemědělství v umění
- Osobnosti zemědělství, lesnictví, rybářství, zahradnictví, zemědělského podnikání a příbuzných oborů

Účastníci mohou své česky psané práce **přihlašovat až do 31. července 2016**, komise složená především ze členů vědecké rady muzea bude pak práce posuzovat během srpna a září. Slavnostní vyhlášení proběhne u příležitosti konání mezinárodní agrární konference 13. a 14. října 2016. Soutěž plánuje muzeum opakovat i v příštích letech. Veškeré podrobnosti včetně hodnotících kritérií jsou k dispozici na www.nzm.cz

akr ✿

Vznik Československé akademie zemědělské – 28. prosince 1914 – je, mimo jiné, vítanou příležitostí k hlubšímu zamyšlení nad vývojem vzdělanosti našeho zemědělce, respektive venkova vůbec. Proto se redakce Zemědělské školy rozhodla zařadit toto téma do svého edičního programu.

Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás XV. část

Seriál, který uveřejňujeme od počátku roku 2015, se snaží mapovat vývoj vzdělanosti našeho zemědělce a venkova od doby, kdy byl ovládán pouhou empirií, po období, kdy cítil potřebu ústřední vědecké instituce účinně podporující rozvoj badatelské práce a šíření jejích výsledků do výkonné praxe. Dosud publikované díly byly věnovány období do historického roku 1848, díly následující zahrnují období až do vzniku Československé akademie zemědělské.

Hospodářské školství na pořadu jednání Prvního zemského sněmu království českého

Další vývoj v mnoha oblastech, včetně školství, byl ovlivněn volbami do prvního Zemského sněmu království českého v roce 1861. Za venkovské obce okresů Rychnov a Kostelec nad Orlicí byl do sněmu zvolen Jan Baptista Lambl (1826–1909). Narodil se 9. srpna 1826 v Letinách nedaleko Přeštic v rodině hospodářského správce hrabat ze Schönbornů. (Jeho matka, rozená Jelínková, byla sestrou matky filosofa, lékaře, pedagoga Dr. Karla Slavojce Amerlinga /1807–1884/) Z jeho sedmi sourozenců byl nejznámější Karel Milan (1823–1884), který rovněž patřil k významným osobnostem zemědělského školství a Vilém Dušan (1824–1895), doktor lékařství, docent na univerzitě v Charkově a ve Varšavě.

V době, kdy se J. B. Lambl stal poslancem zemského sněmu, měl za sebou kromě studií a praxe v chemickém závodě, desetileté pedagogické zkušenosti – jako profesor chemie a fyziky na vojensko-technické škole v srbském Bělehradě (1851–1855), a pak jako profesor chemie a technologie na Vyšším oddělení hospodářské školy v Libverdě.

Jak ve svém vlastnoručně psaném životopisu uvádí (psal ho v květnu roku 1900 pro svého syna Jaroslava, pozdějšího ředitele knížecího panství lobkovického v Nelahozevsi u Kralup nad Vltavou) ve Sněmu „**uchopil se záhy úlohy působiti k tomu, aby v Čechách dostalo se hospodářům přiměřeného odborného vzdělání školami**“.

Hned na prvním zasedání, 15. dubna 1861, předložil návrh zákona, pro nějž získal podpis „dvou velmožů, a to Ferdinanda knížete z Lobkovitz a Karla knížete ze Schwarzenberga“. K jeho posou-

zení byla ustavena zvláštní komise odborníků. Následovala četná jednání komise i separátní jednání s různými znalci. Nadto navrhol, čerstvý doktor filosofie (doktorát získal Lambl na univerzitě v Jeně), byl zemským výborem vyslán do západní Evropy, aby tam získal poznatky o zemědělských – tehdy hospodářských školách. Procestoval Anglii, Belgii, Francii, Německo, Švýcarsko a o svých poznatcích podal 12. prosince 1862 zemskému výboru obšírnou zprávu a k tomu přidal také návrh zákona na upravení hospodářského školství v Čechách.

K projednání se návrh zákona dostal až v dubnu 1864! Debaty byly velmi živé, trvaly čtyři dny a zúčastnili se jich „nejvýtečnější řečníci a znalci“ celého sněmu. Po třetím čtení – 13. dubna 1864 – byl zákon, až na některé nepodstatné změny, přijat v původním znění. Byla to norma, která posloužila i jiným národům!

Z Usnesení Zemského sněmu ze dne 13. dubna 1864

V úvodní jeho části (pod písmenem A) najdeme:

Zřizování a vydržování hospodářských učilišť zůstává se působnosti oněch kruhů, jejichž prospěch toho vyhledává (osobám soukromým, obcím a spolkům). Trvání alespoň dvou hospodářských aneb hospodářsko-průmyslových učilišť, a sice jednoho s vyučovacím jazykem českým, druhého s vyučovacím jazykem německým, pojišťuje se podporováním z důchodů zemských.

Taková hospodářská učiliště, jejichž uspořádání podstatně je přiměřené zásadám zemskému výboru za všeobecné měřítko vydaným, a která dostávají podpory z fondu zemského, prohlašují se za ústavu zemské.

Dozorství zastupitelstva zemského nad předmětovými školami, podporou z důchodů zemských poděleními, vykonává, pokud to není na újmu právu vlády k vrchnímu dozoru, zemský výbor zřízeními orgány znaleckými.

V další části (B) se stanoví podrobná pravidla ke zřízení škol, které chtějí být prohlášeny za ústavy zemské: jejich účel, předměty vzdělávací, prostředky vyučovací, učitelé, vyučovací plán, přijímání, vydržování chovanců...

Kde umístit ona dvě „hospodářská aneb hospodářsko-průmyslová učiliště“?

Zemský výbor, do jehož kompetence od roku 1861 zemědělské školství patřilo, rozhodl, že Vyšší hospodářský ústav v Libverdě, díky prozíravosti A. E. Komerse existující již od roku 1856 (viz kapitolu Hospodářská škola „vyššího typu“ v Libverdě), se stane zemským učilištěm s vyučovací řečí německou. Určení místa pro druhé učiliště bylo svěřeno Vlastenecko-hospodářské společnosti. Na její výzvu „pozvedliť svého hlasu“ Chrudim, Čáslav, Kutná Hora, Louny, Písek, Rokycany a Tábor. Přidal se i známý majitel privátního ústavu Kolčavka Dr. František Čupr.

Po vyřazení těch, kteří nedisponovali přiměřenými finančními prostředky, nebo se zdráhali převzít finanční závazky v plné výši, popřípadě neměli „dostatek polnosti“ (Dr. Čupr), se výběr zúžil na Tábor a Chrudim. K ověření skutečného stavu byli do Tábora i Chrudimi nezávisle na sobě delegováni dva odborníci, a to dlouholetý profesor polního hospodářství a současný rektor pražské polytechniky Josef Tadeáš Lumbe (1801–1875) a tehdejší ředitel rolnické školy ve Stěžerách u Hradce Králové, od roku 1866 pak nástupce profesora Lumbeho na pražské technice Dr. J. B. Lambl.

Jich vyjádření se rozcházelo: profesor Lumbe dával jednoznačně přednost Táboru. Dr. Lambl shledal, „že mají obě města, i Chrudim i Tábor, každé po svém způsobu, mnoho způsobilosti pro vyšší hospodářský a hospodářsko-průmyslový ústav, a že, jelikož jest Čechů v zemi dvakrát tolik co Němců, bylo by spravedlivé, zříditi vedle jedné německé, dvě české školy, a to v Táboře i v Chrudimi“ (Farský, 1876). Poslední slovo patřilo Zemskému výboru a ten se po dalších jednáních rozhodl pro Tábor.

„Tábor má vše a chce oběti přinést, bude-li jich zapotřebí“

Mezi osmi zájemci o zřízení „vyššího učiliště hospodářského s vyučovacím jazykem českým“ Tábor reagoval rychle a velmi pře-

svědčivě! Výzva VHS byla publikována 21. května 1865 a stanovila lhůtu k vyjádření 6 týdnů. Zastupitelstvo města se za tímto účelem sešlo „v pilnou poradu“ již 28. května. K jednání byl přizván ředitel reálného gymnázia Václav Křížek (1833–1881), který „výmluvným slovem a znaleckým ostrovtipem svým odhaloval jak morální tak i materiální stránky a výhody provedení myšlenky“ – a dosáhl toho, „že po nedlouhé, ale živé debatě, stalo se usnešení jednomyslné: **starati se všemožným způsobem o to**, aby sněmem zemským projektovaná vyšší hospodářská škola s vyučovacím jazykem českým zřízena byla v Táboře“.

V této souvislosti byla také hned ustavena tříčlenná pracovní skupina ve složení: V. Stárek – městský radní, Dr. Lavant – člen obecního zastupitelstva – krajský fysik (fysik= lékař v čele zdravotního úřadu města, kraje...) a – mimo obecní zastupitelstvo zvolený – Václav Křížek. Posledně jmenovaný podle výsledků jednání připravil pak „snažnou a uctivou prosbu“ adresovanou veleslavnému zemskému výboru, v níž uvedl všechno, co v dané soutěži svědčí ve prospěch Tábora. Tento „pamětní spis“ byl vydán i tiskem a šířen mezi občany města.

- Hned úvodem se autor vyjadřuje k případným námitkám vůči geografické poloze Tábora. Proti libverdskému učilišti „kteréžto má dále trvati co ústav zemský s vyučovacím jazykem německým“, je Tábor položen výrazně příznivěji! A navíc „Ize se nadíti, že vystavěním projektované dráhy z Prahy přes Tábor, Třeboň a Budějovice“, bude dopravní situace dále značně zlepšena.
- Jihovýchodní Čechy „nemajíce ni značného průmyslu, ni obchodu, jedině k provozování hospodářství jsou poukázány“. Zatím však „z větší části na nízkém stupni stojí“ a takováto škola byla by zde „zdatným semenem, které by stonásobného neslo užitku“.
- K účelům školního hospodářského vyučování se nabízí „na předměstí velmi příhodná budova obsahující 18 prostranných

světnic“, které by po menší úpravě mohly sloužit nejen jako „školní světnice“ a kabinety pro rozličné sbírky, ale i jako byty pro ředitele a jednoho učitele.

Vedle této „velkolepé budovy jsou i důkladná a rozsáhlá stavení hospodářská, mimo to i domek s byty čeledínů“. V daném areálu je i 19 ha polí a luk, a kromě toho jsou zde „zařízení fabriky k vyrábění líhu, škrobu a syrubu“! Bez obtíží by se daly přistavět budovy další – pro zhotovování hospodářských náradí, pro jich uchovávání apod. K dispozici je také „zahradu ovocná i kuchyňská“. Možno by bylo zřídit také zahradu botanickou, školku pro ovocné a lesní stromky, sad pro pěstování moruší, případně i chmelnic. („Budova tato i s pozemky jest sice majetek privátní (náleží p. Klavíkovi), ale dala by se pro účel nadzmiňný získati; závody průmyslové při ní se nalézající mohly by pak ve vlastní správě ústavu podrženy, aneb dále, jako jsou dosud, pronajaty zůstati.“)

- Obec městská má bezprostředně u města také dvůr se 196 jitry pozemků (113 ha), který je sice nyní v parcelách pronajat, zastupitelstvo by však bylo ochotno ho poskytnout k účelům školského vyučování. Mimo tento dvůr má obec na téže straně ještě dva jiné velké dvory... k dispozici by byla i jedna z obecních cihlen, při které by dílna na trativodné trubky a jiné pro hospodářství potřebné výrobky zařízení býti mohla, také má obec nedaleko ve svých pozemcích vápenný lom. Velmi výhodné také je, že „vůkol Tábora a v okrese Táborském se nalézají mnohá vzorná hospodářství náležející P. T. knížatům J. A. Švarcenberkovi, Lobkovicovi, Paarovi, šlechtici z Nádherných, do kterých by chovanci ústavu ku jich poučení vycházky podnikati mohli“.
- Navíc ve městě je vyšší reálné gymnásium, jehož učitelé (v současné době 17, do budoucna 20) „by s ochotou vypomáhali při mimořádných vyučovacích předmětech aneb v takových, pro které zvláštní učitelské síly povolati by nebylo nutné...“. Také knihovna a učebné sbírky reálného gymnasia hospodářské škole by byly přístupny – ale „i vzájemné obcování učitelů obou ústavů by na jich vědeckou činnost jen prospěšně působilo“.
- To byly argumenty, s nimiž „Tábor“ vstupoval do soutěže. Souhrnně to ředitel Křížek vyjádřil následovně: „Tábor má vše a chce i oběti přinést, bude-li jich zapotřebí“ Bez významu nebyla zřejmě ani „vřelá přímůva“ **J. J. knížete Karla ze Schwarzenbergů**. O podporu kandidatury Tábora velmi uctivě požádána také Vlastenecko-hospodářská společnost!

„Táboru se svoluje zařídit vyšší hospodářskou a hospodářsko-průmyslovou školu“

Toto rozhodnutí zemského sněmu, vázané samozřejmě na splnění řady podmínek, bylo „Táboru“ úředně oznámeno dne 4. října 1865. Přípis „předčítán svolanému zastupitelstvu Táborskému ještě téhož dne, kterého došel, a zároveň pozvání byli k tomuto zasedání znalci školství: p. Václav Křížek, ředitel reálného gymnasia, dále p. Josef Kučera, chemik z Prahy a redaktor Hospodářských novin a p. František Doubrava, ředitel hospodářské školy v Kadani“. Obsah onoho historického sdělení uvádíme v plném znění – podle „Památného spisu na oslavu desetiletého trvání této školy sborem učitelským sdělaného“ (Tábor, 1876):

„1. Obec Táborská zaváže se zařídit nejdéle do 1. října 1866 vyšší hospodářskou a hospodářsko-průmyslovou školu jakožto ústav v každém ohledu samostatný podle základních pravidel v příčině té slavným sněmovním usnesením ze dne 13. dubna 1864 vydaným a vydržovati tento ústav i pro budoucí časy a spravovati jej podle pravidel sněmem vydaných.

2. Obec jest povinna, sděliti a předložiti organizační plán ústavu, hledíc neustále k pravidlům slavným sněmem v příčině té stvrzeným, a držíc se pilně zásady, že vyšší hospodářská škola vesměs samostatná v ničem nesmí býti závislou na jiném vyučovacím ústavu kteréhokoliv druhu. Dále bylo obci uloženo zvoliti nejméně čtyry řádné učitele pro hlavní předměty; zemský výbor vyhradil si právo, aby prozkoumal a schválil neb změnil organizační plán jemu předložený.

3. Obec Táborská vyzývá se, aby vydala revers, který by se dal vtělit do desk zemských, a jímž by se zavázala k pilnému vykonávání všeho, co by zemský výbor vzhledem ku zřízení a zvelebení ústavu podle usnesení sněmu na obci vymáhal a jímž by se obec jmenovitě zřekla, měniti v podstatě organizaci ústavu bez svolení výboru zemského.

4. Obci Táborské se ukládá, aby předložila předchozí rozpočet příjmů a výdajů ústavu a toho, co by země přispívati měla, by výbor zemský od slavného sněmu na r. 1867 mohl žádati povolení subvence k vydržování ústavu dostatečné.

5. Obci Táborské se sděluje, že ježto dle usnesení sněmu ze dne 13. dubna 1864 zemskému výboru náleží, aby nad hospodářskými školami z důchodů zemských podělenými vykonával dozorství orgány znaleckými k tomu zařízenými, zařizuje tento v příčině té pro školu Táborskou zvláštní kuratorium (dohledací výbor), jež má složeno býti:

- a) ze zástupce slavné městské obce jakožto podnikatelkyně. Zástupce tohoto a pro případ náhradníka jeho jmenuje obecní výbor a výsledek volby sděluje vysokému výboru zemskému.
- b) ze znalce, jehož, jakož i jeho náhradníka, jmenuje zemský výbor k návrhu vlastenecko-
- c) z přisedícího zemského výboru co stálého výboru, jemuž vyhrazeno právo, aby si směl pro případ jmenovati zástupce.“

Letos – na podzim – **uplyne 150 roků** od chvíle, kdy toto usnesení někdejšího českého zemského sněmu bylo naplněno – vstupní branou Vyššího hospodářského ústavu zemského v Táboře prošli jeho první chovanci! Byl to nepochybně významný mezník v historii českého zemědělského školství! A to je také chvíle, kdy se na mysl vkrádá ono dávné přísloví: „Jdi stále dopředu, ale občas se zastav!“ Zachovejme se ve smyslu tohoto moudrého pokynu a věnujme alespoň o něco více pozornosti oněm zajímavým a poučným událostem, které se před tím půl druhým stoletím kolem i uvnitř tábořského učiliště udály!

Stručná vizitka přizvaných „znalců školství“

Vzhledem k tomu, že přizvaní „znalci školství“ sehráli ve vývoji tábořské školy nezanedbatelnou roli, přidejme k jejich jménům pár základních informací o jejich dosavadním životě a práci.

Václav Křížek (1833–1881) pocházel z Loužku u Strážova, z rodiny koželuha a jircháře (jirchářství – vydělávání kůží „na měkko“, jircha = jemně vydělaná kůže.). Po absolutoriu gymnázia v Klatovech (mimořádně maturoval v roce 1851, to jest v roce, kdy se maturitní zkoušky v Rakousku konaly poprvé!), studoval na pražské univerzitě zeměpis, dějepis a klasickou i slovanskou filologii. Po vysokoškolských studiích (1855) nastoupil do Národního muzea (tehdy Českého muzea), do oddělení archeologických sbírek. Po roce přešel na pedagogickou dráhu. Začal v zahraničí jako suplent, později jako gymnaziální profesor ve Varaždinu, což je královské město na území dnešního Chorvatska, (tehdy ale patřilo, stejně jako české země, k rakouskému mocnářství.) Po čtyřech letech se vrátil a od října 1860 působil jako profesor na gymnaziu v Litoměřicích. V září roku 1862 se přihlásil do konkurzu na ředitele gymnázia v Táboře, prvního to reálného gymnázia u nás a zároveň prvního gymnázia u nás výlučně s českým jazykem vyučovacím. V soutěži téměř čtyř desítek zájemců zvítězil! Gymnázium pak spravoval „s nevšední horlivostí až do své smrti“. Výrazné stopy zanechal i v mnoha dalších oblastech – včetně, jak dále uvidíme, námi sledovaného zemědělského školství v Táboře!

Doubrava František (1822–1902) se narodil v Lochovicích. Absolvoval reálku v Praze (1842), poté studoval učitelský ústav a techniku, kde se věnoval studiu lučby a polního hospodářství. V roce 1845 přešel na pedagogickou dráhu. Zahájil ji jako učitel v Terežově u Terešova (okres Rokycany), po třech letech přešel do zemědělské praxe – k Františku Horskému do Libějic. Když v roce 1850 vznikla v Rabině známá škola, dostal se za katedru podruhé. Ustanoven byl podučitelem. Ani v Rabině však dlouho neztál. Roku 1853 odešel do Uher. Po devíti letech se vrátil do Čech a začal hospodařit na svém statku v Tursku. Záhy ho však opět zlákala dráha pedagogická. Jako „vzorný hospodář z Turska“ stal se v roce 1862 ředitelem dvoutřídní odborné školy v Kadani. Úředně tu působil do konce školního roku 1865/66, ale již před tím byl často viděn v Táboře.

Kučera Josef (1829–1907) byl rodákem ze Skutče. Po předčasné smrti rodičů je vychován u svého příbuzného v Litomyšli. V Litomyšli také v letech 1843–1850 vystudoval vyšší gymnázium, poté absolvoval „Polytechniku“ v Praze. Jako „lučebník“ působil od roku 1855 na rolnickém lučebním ústavu, zřízeném c. k. Vlastenecko-hospodářskou společností v Praze, od roku 1857 v Nahém Újezdci u Plané, roku 1860 krátce jako suplující profesor chemie a přírodních nauk na vyšší hospodářské škole v Libverdě. Od roku 1861 začal vydávat v Praze časopis Pokrok hospodářský, od roku 1863 převzal i redakci Hospodářských novin (oba časopisy pak v roce 1865 sloučil v Hospodářských novinách).

Tyto informace nabízí Sitenského Hospodářský slovník naučný (II. díl, 1909, str. 709). Bližší hodnověrné údaje co, případně kdo ho dovedl k F. Doubravovi – a pak co, eventuálně kdo je oba nasměroval do Tábora, se – zatím – najít nepodařilo!

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová ✨

Celoroční obsah

Úvodník/Úvodník

Balík: Dámy a pánové.....	6/3
Ebelová: Pojďte v únoru do Prahy v masce.....	5/3
Krajíčková: Moji milí čtenáři.....	4/4
Krajíčková: Před 80 lety vyšlo první číslo časopisu Zemědělská škola.....	8/3–4, 9/3–6, 10/3
Mikovcová: O historii Mendelovy univerzity v Brně.....	7/3
Piešťanský: Změny klímy přinesou změny ve vyučování.....	2/3–4
Ptáček: Pohádkové Vánoce v rajhradské zahradnické škole.....	4/3
Sládek: Milí čtenáři, milá paní kolegyně.....	4/4
Znamínková: Škola s tradicí, škola pro život..., od září v novém!.....	1/3

Zemědělské školství/Pôdohospodárske školstvo

145. výročí založení Střední zemědělské školy v Písku.....	3/8–9
Bieliková: Den Země opět po roce na „zemědělce“ v Žatci.....	9/9
Horváthová: Významné ocenění.....	9/7–8
Krajíčková: Praktická příprava žáků – letitý problém, který stále přetrvává.....	2/5–9
Krajíčková: Sešla se Valná hromada Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského Prostoru.....	4/5–7, 5/5–8
Krajíčková: Spolupráce středních škol s odborníky z oblasti vzdělávání.....	1/4–8
Krajíčková: Školy jednaly na Agrární komoře ČR.....	3/3–5
Piešťanský: Modernizácia vzdelávania – nie v triede, ale mimo nej.....	5/4
Ptáček: Kde handicap není handicap.....	8/5–6
Sládek: Zasedání Výkonné rady v prostorách České zemědělské akademie v Humpolci.....	9/10
Švarc: Škola pro praktický život.....	3/6–7
Vysokoškolský ústav Institut celoživotního vzdělávání MENDELU slaví 10. výročí.....	10/4–5
Znamínková: Projektové aktivity poděbradské školy.....	3/10–11
Žáci SŠZP Klatovy předvedli, že umí.....	8/6

Vzdělávání dospělých/Vzdelávanie dospelých

Honsová: Bramborářské dny opět úspěšné.....	4/9–10
Honsová: Setkání nad pokusy s mákem.....	1/9–10
Honsová: Setkání nejen nad ovocem a zeleninou.....	2/10–11
Honsová: Stresy neustále ohrožují rostliny.....	2/14–15
Honsová: Učitelé středních odborných škol se vzdělávali.....	1/10–12
Krajíčková: Trendy a problémy ve vzdělávání a poradenství.....	2/12–13
Krajíčková: Mezioborový přístup ve vzdělávání.....	10/6–9
Nehodová: Virtuální Univerzita třetího věku v regionech.....	6/6–7
Porvichová: Třídní učitel na střední škole – neviditelný dobrý duch nebo Popelka?.....	4/7–8

Součková: Celoživotní vzdělávání zahradníků v České zahradnické akademii Mělník.....	6/4–5
Zimní snění mezi svazky.....	8/7

Problematika EU/Problematika EÚ

Informační servis.....	1/13–14, 2/12
Školní ekologická zahrada – živá laboratoř.....	7/5

Angličtina/Angličtina

Voráček: Agriculture vs. Farming – Zemědělství vs. (zemědělské) hospodaření.....	5/9
Voráček: Agricultural Education, Zemědělské vzdělávání.....	6/7–8
Voráček: Some history of farming Trochu historie hospodaření.....	7/5–6
Voráček: Agricultural Economics Zemědělská ekonomika.....	8/8–9
Voráček: Animal contribution to human needs Příspěvek zvířat k potřebám člověka.....	9/11–12
Voráček: Příležitosti pro britské farmáře v České republice, Opportunities for UK farmers in the Czech republic.....	10/10–11

Ohlasy/Ohlasy

A zapomínat se nemá.....	7/15
Brněnská růže 2015 tentokrát v duchu dvacetiletého jubilea.....	5/10–12
Cukrářský úspěch Moniky Ťahůňové.....	7/12
Fojtíková: Děčinská kotva 2015.....	1/14–15
Fučík: Nový výzkumný projekt precizního zemědělství.....	7/13
Gorgoňová: O vítězném Kunclově mlýně.....	6/10–12
Hubertovu jízdu v Benešově zahájilo troubení loveckých fanfár ...	5/13–14
Ivanová: „Tradiční raňajky“ v mateřské škole.....	6/13
Jelínková: Zemědělská olympiáda v Českých Budějovicích zná svého vítěze.....	4/15
Košařová: Proběhla výstava.....	5/20
Krajíčková: Hejnický dřevorubec 2015.....	4/12–14
Krajíčková: Práce je nejlepší prostředek k tomu, abychom milovali život! Rozhovor s Ing. Josefem Rozmanem.....	7/14–15
Krajíčková: Vzdělání a řemeslo 2015 – Přehledka středního odborného školství.....	4/18–19, 5/14–15, 6/14–17
Memorandum není pro AF MENDELU jen formalita.....	7/10–11
Mentlíková: Střední školy a veletrhy – jak se na nich propagovat?...	5/18–20
Na ptáky nejsme krátký ani na dlouhých lánech.....	6/12
Národní zemědělské muzeum Praha připravilo novou expozici rybářství... 7/16–17	
Pejchal: Vítězem 9. ročníku soutěže O cenu ústředního ředitele SVS jsou středoškoláci z Košic.....	7/12

Piešťanský: V Taliansku stúpa záujem o slovenské poľnohospodárske školstvo	3/18–19
Skoupá: Zemědělství v Praze? Jde to, ale trochu jinak	5/16–17
Sládek: Největší poklad z Nového světa opanoval Vysočinu	4/11
Svoboda: Chovatelský den v Třebíči	4/16–17
Urbánková: Konference ICOLLE 2015	3/16–17
Výstava Řemesla 2016 v Lysé nad Labem	7/7–10
Zajíc: Bramborový květ 2015	4/11
Zámečnicková: Projekty	6/9

Aktivity škol / Aktivité škôl

Drechsler: Zemědělská olympiáda žáků středních škol	9/13
Horní: Významné soutěže na světelském pracovišti	1/16–17
Hovjaky: Projekt ERASMUS+, Stáž slovenských žáků	4/19
Hromádková: Stadice 2016 – setkání zemědělců u pomníku Přemysla Otáče	10/11
Ivanová: Čaro vidieka rukami cukrářky	9/18
Ivanová: Francúzski študenti navštívili Banskú Bystricu	4/20–21
Ivanová: Medzinárodné stretnutie mladých včelárov	1/18–19
Ivanová: Mladý ekofarmár	10/13
Ivanová: Sedmá celonárodná včelárska výstava	2/13
Jankovská: Soutěž středních zemědělských škol s ekologickou tematikou	20/17
Kunte: Děčinská kotva	10/14
Mačura: „Zemědělkyně“ v Táboře dostala ke svým 150 letům „Evropský dárek“	8/12
Maluchová: Střední odborná škola, Šumperk	6/17–18
Počet zájemců o studium zemědělských oborů klesá	10/12
Ptáček: Nejen za zahradníky na SOŠ a SOU v Třebíči	5/21–23
Rábová: „Den stromů“	4/20
Rábová: Česko-německé setkání	4/21
Smolík: Kde studuje nejlepší zemědělec České republiky?	9/12
Sýkorová: Mezinárodní žákovské dostihy ve Velké Chuchli	1/20
Sýkorová: Vyhodnocení HIPPOSPOL CUPu 2015	5/23
Szabóová: Hubertova jazda	4/22
Šuhajdová: Podnikanie na vidieku potrebuje nápady	8/11
Teichmann: Od inseminace k jogurtům	8/9–10
Úspěch mladých českých včelařů na Slovensku	1/19
V barvách jara a Velikonoc	9/19–20
Vítek: Dobřívský cvoček	1/17
Vítek: Soutěž pro žáky – TESAŘ 2015	1/21
Zemědělská olympiáda žáků středních škol	9/14–18

Informační zdroje/Informačné zdroje

Čermáková: Lokální přírodní antibiotika	8/13–15
Dobešová: Zveme na oslavy 120. výročí založení školy	4/26

Floriš: Udržitelnost vidieckych oblastí v praxi – mezinárodní vědecká konference	1/24
Honsová: Nové možnosti pro ozimý ječmen	6/20–21
Honsová: Řepce i máku se na našich polích dařilo	5/24–25
Honsová: Řepka v Červeném Újezdě	10/18–19
Honsová: Úspěšná konference Mák v roce 2016	9/24–26
Houbová: Jste zodpovědní ke své budoucnosti a přemýšlíte, kam po maturitě?	2/14–15
Houbová: Pojďte vstříc své budoucnosti!	2/15–16
Informační servis Zastoupení Evropské komise	3/20
Jarní ječmen opět zaznamenal úspěšný rok	9/19–23
Jesenné hodnotenie koní	3/22
Kopalová: Budoucnost v čistém životním prostředí	3/21
Kotyzová: Liga zemědělských škol	3/23
Krajičková: Působivý svět lesního ticha	8/16
Krajičková: Věda pro zemi – soutěž pro studenty a absolventy vysokých škol	10/21
Krajičková: Voda jako kolébka života	8/16
LES – příběhy stromů a lidí	2/17
Möllerová: Co zatím víme o riziku úniku geneticky modifikovaných rostlin do volné přírody	3/24, 4/25, 5/26–27
Möllerová: Drobné historky o užitkových rostlinách i reálná současnost	2/19–20
Möllerová: Neobhospodařované pozemky – Prostor pro invazní druhy rostlin	1/25–27, 2/18–19, 3/25, 4/23, 8/15, 9/23
Národní zemědělské muzeum Praha	4/25
Piešťanský: Pestofarebné záhony ... a nielen kvetinové	6/19–20
Projekt elektronické učebnice Technologie oprav 2	9/26–27
Ptáček: P. Alois Slovák O.S.A.	2/24
Výstavy a veletrhy	1/22–23, 2/21–22, 3/25, 4/27, 5/28–29, 6/22, 7/17, 8/17, 9/28, 10/19–20
Začínáme s chovem ovcí a koz	5/27

Historie/História

Kavalířová: Historie cukru	8/21–23
Kunte: Zemědělské a zahradnické školství v Děčíně-Libverdě slaví 165 let trvání	1/28
Ptáček: František Florian – učitel, vrchní zahradník, šlechtitel, meteorolog	8/20
Ptáček: Ing. Vladimír Homola – učitel, ředitel, zakladatel vazačské školy, florista	6/23
Rozman: Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás	1/29–31, 2/25–27, 3/28–31, 4/28–31, 5/34–35, 7/18–23, 8/23–27, 9/29–31, 10/22–27
Sívek: Oslava 120. výročí založení Střední zemědělské školy v Benešově	5/30–33
Tesařík: Od „vůdčích listů“ k řidičským průkazům	3/26–27

Redakční rada

Mgr. Otakar **Březina**, Česká zemědělská akademie v Humpolci

Ing. Ludmila **Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Petr **Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce

PhDr. Aleš **Hradečný**, Praha

Ing. Zorka **Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha

Ing. Alena **Krajíčková**, Praha

Ing. Emil **Kříž**, Ph.D., Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha

doc. PhDr. Dana **Linhartová**, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno

Ing. Václav **Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR